

UNDERSÖKNING AV BETYDANDE MILJÖPÅVERKAN

Tillhörande detaljplan för

Ny bro vid Slottsmöllan

del av Halmstad 9:14 och 10:25 m.fl.

Norra Halmstad, HALMSTADS KOMMUN

Utökat förfarande, KS 2019/00454
Samhällsbyggnadskontoret 2021-10-26

LAGAR OM MILJÖBEDÖMNINGAR AV PLANER OCH PROGRAM

Enligt de lagar som gäller för miljöbedömningar av planer och program (Miljöbalken 6 kap och Plan- och bygglagen 4 kap 34 §) skall kommunen genomföra en strategisk miljöbedömning för alla detaljplaner och planprogram som kan antas medföra betydande miljöpåverkan. Undersökningen av betydande miljöpåverkan är den analys som leder fram till ställningstagandet om en miljöbedömning behöver göras eller inte.

DETALJPLANENS SYFTE OCH HUVUDDRAG

Detaljplanens huvudsyfte är att genom en ny broförbindelse i höjd med Slottsmöllan säkra allmänhetens tillgång till en trafiksäker koppling över Nissan i den norra delen av staden. Ett ytterligare syfte är att ta tillvara på och utveckla den kulturhistoriskt värdefulla bebyggelsen inom området genom att ge den en ny användning som är bättre anpassat till dagens behov.

Planområdet är beläget cirka 2 kilometer från Halmstads stadskärna. Planområdet omfattar den befintliga Slottsmöllebron, delar av kulturmiljön för Slottsmöllan samt området norr om befintlig bro som är tänkt att tas i anspråk för den nya bron.

En stor del av området består av park, skog och friluftsmiljöer av högt värde. Området omfattas av både riksintresse för kulturmiljö och riksintresse för friluftsliv. Planförslaget påverkar även strandskydd, vattenskydd och utpekad nyckelbiotop. Befintliga byggnader inom planområdet bedömdes i den länstäckande bebyggelseinventeringen som genomfördes 2005-2009 till klass A och C.

Den föreslagna sträckningen av den nya bron har i möjligaste mån anpassats till natur- och kulturmiljöerna inom området för att minimera negativ påverkan på dessa. Även påverkan på befintliga bostäder har uttratts i syfte att minimera störning eller annan negativ påverkan. Den kulturhistoriskt värdefulla bebyggelsen föreslås skyddas med lämpliga skydds- och varsamhetsbestämmelser.

STÄLLNINGSTAGANDE

Kommunen bedömer att ett genomförande av planen kan antas innebära betydande påverkan på miljön, människors hälsa och säkerhet eller hushållningen med mark, vatten och andra resurser.

Till grund för ställningstagandet ligger en bedömning gjord enligt kriterierna i förordningen om miljökonsekvensbeskrivningar (SFS 1998:905), bilaga 4. Nedan följer en genomgång av kriterierna.

UNDERSÖKNING AV BETYDANDE MILJÖPÅVERKAN

Nuvarande markanvändning

Området är idag inte detaljplanelagt.

Den del där den nya bron planeras är inte i anspråktagen idag utan består av natur/parkmark samt en mindre del jordbruksmark. Den del av planområdet där det föreslås centrum/bostadsändamål är idag ianspråktagen av kulturhistoriskt värdefull bebyggelse. Denna del innebär inte någon nyexploatering utan avser ändrad användning av befintliga byggnader.

Översiktsplan och andra pågående projekt

I Framtidsplan 2030 föreslås en ny bro över Nissan som ersättning för Slottsmöllebron. I översiktsplanen framhålls att den nya bronns läge behöver preciseras i en utredning där hänsyn tas till befintliga och planerade strukturer, kulturmiljövärden och ny centrumnod på Slottsmöllan/Tegelbruket. För delen som föreslås bli bostads-/centrumändamål beskrivs det i översiktsplanen att bebyggelsens karaktär genom omvandling av dess användning ska tas till vara och renoveras, där stor hänsyn ska tas till den särpräglade tegelarkitekturen.

Förslaget om ny bro samt att omvandla befintliga byggnader till bostäder eller centrumändamål bedöms följa översiktsplanens intentioner.

Platsens betydelse

Nedan följer en beskrivning av områdets känslighet och vilken påverkan ett genomförande av detaljplanen förväntas ha på området. I de fall båda vänsterspalterna blir ikryssade innebär planen sannolikt en betydande miljöpåverkan (området är känsligt och påverkan är stor), medan kryss i båda högerspalterna innebär att miljöpåverkan är liten (området är inte känsligt och påverkan är liten).

FAKTOR	KÄNSLIGHET		PÅVERKAN			KOMMENTAR
	Områdets känslighet		Påverkan på programområdet vid ett genomförande av detaljplanen			
	Känsligt	Okänsligt	Stor	Medel	Liten	
Platsens betydelse						
Internationella konventioner, Natura 2000, Unesco, Vårds- arv m.m.		x			x	Inga internationella konventioner finns utpekade inom planområdet. Närmaste Natura 2000-område är Alet som ligger ca 3,5 km fågelvägen söderut.
Miljöbalken 3 kap: Grundläggande bestämmelser för hushållning med mark och vatten.	x			x		§1: lämplighet, god hushållning, §2: opåverkade områden skyddas, §3: ekologiskt känsliga områden skyddas, §4: jordbruks- och skogsmark, §5: område för yrkesfiske och vattenbruk skyddas, §7-9: värdefulla ämnen och material, industri och energi, försvaret Det utpekade mark- och vattenområdet bedöms vara lämpat för det föreslagna ändamålet med hänsyn till läge och det föreliggande behovet av en ny broförbindelse, som ur allmän synpunkt är en viktig koppling över Nissan. Däremot krävs ett stort hänsynstagande till natur- och kulturmiljö samt andra skyddsvärda aspekter som beskrivs vidare nedan i detta dokument. Utöver detta bedöms det vara en godhushållning av mark att pröva ny användning för befintlig bebyggelse så att de på ett varsamt sätt kan anpassas till dagens behov.

FAKTOR	KÄNSLIGHET		PÅVERKAN			KOMMENTAR
	Områdets känslighet		Påverkan på programområdet vid ett genomförande av detaljplanen			
	Känsligt	Okänsligt	Stor	Medel	Liten	
Miljöbalken 3 kap 6§ och 4 kap § 1 och 2: Natur-, kulturvärden och friluftsliv	x		x			Större delen av planområdet ligger inom riksintresse för kulturmiljövården enligt miljöbalkens 3:e kapitel (KN 33 Slottsmöllan Övraby). Planområdet ligger delvis inom riksintresse för friluftslivet enligt 3 kap 6§ MB, som sträcker sig utmed Nissan (FN 11). Planområdet ligger i sin helhet inom område med särskilt behov av hinderfrihet för civilt flyg enligt 3 kap 9 § MB.
Miljöbalken 4 kap 6§: Vattenkraft (gäller endast Fylleån)						Planområdet påverkar ej Fylleån.
Miljöbalken 7 kap: Naturreservat, biotopskydd, strandskydd etc.	x		x			Planområdet omfattas av följande skydd: <u>Strandskydd</u> Planområdet ligger delvis inom 100 meter från Nissans strand och omfattas därmed av strandskydd. Att strandskyddet upphävs för delar av området är en förutsättning för att kunna genomföra detaljplanen. Förutsättningar bedöms finnas för att upphäva strandskyddet för delar av området med motiven att det krävs för en anläggning som för sin funktion måste ligga vid vattnet (gäller nya bron), samt redan ianspråktagen mark (för befintlig bebyggelse).
	x			x		<u>Vattenskyddsområde</u> En del av planområdet ligger inom sekundärzon för Galgbergets vattenskyddsområde. Åtgärder för att skydda vattenskyddsområdet utreds i planarbetet.
						<u>Naturreservat</u> Området ligger inte i eller i anslutning till något naturreservat.
	x				x	<u>Biotopskydd</u> Inom planområdet finns det finns två alléer som omfattas av det generella biotopskyddet.
Byggnads- och fornminnen	x			x		Planområdet är beläget vid en fors, där det invid Nissans flöde kan ha funnits boplatser under äldre stenålder. Av denna anledning är det motiverat med arkeologisk utredning enligt 2 kap 11 § kulturmiljölagen (1988:950) i syfte att klarlägga om idag okänd fornlämning dold under mark finns inom planområdet. Arkeologisk utredning ska beställas inom kort

FAKTOR	KÄNSLIGHET		PÅVERKAN			KOMMENTAR
	Områdets känslighet		Påverkan på programområdet vid ett genomförande av detaljplanen			
	Känsligt	Okänsligt	Stor	Medel	Liten	
Kulturhistorisk miljö	x			x		Slottsmöllan är riksintresse för kulturmiljövården enligt miljöbalkens 3:e kapitel (KN 33 Slottsmöllan Övraby). I den länsomfattande bebyggelseinventering klassas berörda byggnader med A och C. I Halmstads kommuns Kulturmiljöprogram för staden pekas området ut som "Kulturmiljö av särskilt värde" med följande kulturvården att beakta: - Byggnadernas individuella arkitektur, volym, material och delar, såsom fönster och dörrar - Frennarpsbron - Tegelmurarna - Parkmiljön med karaktärsträd, alléer och öppna platser - Markbeläggning med grus
Naturområde i ÖP-Framtidsbild 2030, naturvärden, rödlistade arter	x		x			Strandskogen på båda sidor om Nissan är nyckelbiotop enligt Skogsstyrelsen. Nyckelbiotopen består av ädellövnaturskog med rikligt med döda träd och högstubbar samt många grova träd. Norr om strandskogen ansluter ett 2,7 ha stort naturvärdesobjekt med lövskogslund/hagmarksskog. Majoriteten av planområdet ingår i objekt nr 35, Slottsmöllan i Naturvårdprogram för Hallands län, 1996, och har fått naturvärdesklass 2. Naturvårdsprogrammet anger bla förekomst av murgrönsmöja, desmeknopp, kransrams, lundelm, skärmstarr, smånunneört och vätteros. Häckning av mindre hackspett och kungsfiskare nämns också i beskrivningstexten.
Påverkan på människors hälsa och säkerhet. Risk för buller, luftföroreningar m.m.		x		x		<u>Buller</u> Planförslaget bedöms medföra ökad trafik lokalt längs den nya bro- och vägsträckningen, vilket kan leda till ökade bullernivåer på sträckan. Bullerutredning som tar hänsyn till ökad trafik till/från planområdet samt bullervården från järnvägstrafiken har tagits fram. Utredningen visar att bullerdämpande åtgärder krävs för ett fåtal fastigheter och dessa åtgärder kommer att säkerställas i planarbetet.

FAKTOR	KÄNSLIGHET		PÅVERKAN			KOMMENTAR
	Områdets känslighet		Påverkan på programområdet vid ett genomförande av detaljplanen			
	Känsligt	Okänsligt	Stor	Medel	Liten	
		x			x	<u>Luftkvalitet</u> Luftkvaliteten i Halmstad är i allmänhet är bra. Alla ligger under MKN och ofta även under nedre utvärderingströskeln. Wrangelsleden, som ingick i studien och ligger närmast planområdet ligger inte över någon utvärderingströskel. (Källa: Kartläggning av halter av partiklar och kvävedioxid i utomhusluft i Halmstad tätort, SMHI). Planförslaget innebär att trafik genom området ökar i jämförelse med idag, men bedöms inte vara en sådan mängd att det innebär en betydande påverkan på luftkvaliteten.
		x		x		<u>Trafik</u> Föreslagen exploatering innebär en ökad trafik genom området jämfört med idag. Detta på grund av att den nuvarande bron är enkelriktad och den nya bron kommer att vara dubbelriktad. Ändrad användning av de befintliga byggnaderna inom planområdet kan även ge upphov till en mindre ökning av trafik.
		x			x	<u>Radon</u> Enligt kommunens översiktliga radonutredning är området klassat som normal-låg risk. En markradonmätning kommer att göras i
Risk för olyckor Skred, ras, översvämning		x		x		Resultaten från utförd geoteknisk utredning tyder sammantaget på goda geotekniska förutsättningar för planerad utbyggnad av bro över Nissan med tillhörande väg. Brostöden behöver grundläggas med pålar.
Förorenad mark	x			x		Genomförda undersökningar har visat på förhöjda halter över Naturvårdsverkets generella riktväden för MKM av PAH:er i norra delen av utredningsområdet. Uppmätta halter inom aktuellt område är generellt låga. De förhöjda halterna påvisas i området norr om Nissan strax söder om Sperlingsholmsvägen. De förhöjda halterna påvisas i ytligt jordlager ned till 0,3 m djup. Kompletterande analyser på djupare nivåer (1,0-1,5 och 1,5-2,0) kommer göras med avseende på PAH för att avgränsa föroreningen i djupled.
Landskapsbild	x			x		Planerad bro kommer att påverka den lokala landskaps-/stadsbildens då den utgör en tillkommande anläggning. Dock bedöms påverkan på stadsbildens bli begränsad eftersom broprofilen hålls relativt låg.

EFFEKTER PÅ MILJÖKVALITETSNORMER OCH MILJÖMÅL

Nedan följer effekter av planens genomförande på miljö kvalitetsnormer och miljömål.

Planläggningen får inte leda till att kommunen riskerar att överträda miljö kvalitetsnormerna utan ska så långt som möjligt sträva mot att uppfylla miljömålen och förbättra miljö kvalitetsnormerna.

Effekter på miljö kvalitetsnormer och miljömål	
Miljö kvalitetsnormer för luft	Genomförandet av planen bedöms medföra ökad trafik genom området. Miljö kvalitetsnormerna för kvävedioxid och partiklar överskrids inte på någon sträcka i Halmstad idag och den tillkommande trafikmängden på planerad sträckas bedöms inte vara så pass omfattande att MKN för luft riskerar att överskridas.
Miljö kvalitetsnormer för buller	Planförslaget bedöms medföra ökad trafik lokalt längs den nya bro- och vägsträckningen, vilket kan leda till ökade bullernivåer på sträckan. Bullerutredning som tar hänsyn till ökad trafik till/från planområdet samt bullervärden från järnvägstrafiken har tagits fram. Utredningen visar att bullerdämpande åtgärder krävs för ett fåtal fastigheter och dessa åtgärder kommer att säkerställas i planarbetet. Miljö kvalitetsnormer för buller bedöms därför inte riskeras att överskridas.
Miljö kvalitetsnormer för vatten	Recipienten för utredningsområdets avrinnande vatten är Nissan. Nissan är uppdelad i ett antal vattenförekomster, och den vattenförekomst som dagvattnet från bron leds till kallas Nissan (Slottsmöllan-Teglabäcken) Enligt den senaste klassificeringen har Nissan (Slottsmöllan-Teglabäcken) måttlig ekologisk status och uppnår inte god kemisk status. Klassningen av den ekologiska statusen har baserats på fisk och försurning. Den kemiska statusen beror på att ett eller flera prioriterade ämnen har bedömts ej uppnå god status. Recipienten har ingen problematik kopplad till näringsämnen eller SFÅ. Bland de prioriterade ämnena har kvicksilver, bromerad difenyleter och PFOS bedömts att inte uppnå god status. För kvicksilver och bromerad difenyleter gäller att dessa ämnen överskrider uppsatta riktvärden i alla landets vattenförekomster. PFOS kopplas till bl.a. industrier och släckvatten. Detta är inte ämnen som förekommer i normala dagvattenutsläpp. Genomförandet av planen bedöms inte ha negativ påverkan på vattenkvaliteten eller förutsättningarna för att nå MKN för Nissan (Slottsmöllan-Teglabäcken). Dagvatten kommer att fördröjas och renas innan det leds till befintliga ledningar ut i ån.
Nationella miljömål	Planförslaget påverkar uppfyllandet av följande miljömål:
- Begränsad klimatpåverkan	Goda möjligheter till cykel- och gångpendling till följd av det centrala läget samt närheten till kommunalt supercykelstråk.
- Frisk luft	Goda möjligheter till hållbara resval. Den största delen av uppvuxna träd avses sparas inom planområdet. Stora träd som tas ner inom planområdet för att möjliggöra exploatering avses ersättas av nyplanterade träd. Miljö kvalitetsnormerna för kvävedioxid och partiklar överskrids inte idag och riskerar inte att göra det med planens genomförande.
- Levande sjöar och vattendrag	Dagvatten föreslår fördröjas och vid behov renas inom planområdet innan det når Nissan, och på så vis förhindra att eventuella föroreningar når Nissan och sedan rinner ut i havet.
- Ett rikt växt och djurliv	Planarbetet ska sträva efter att lämna sammanhängande gröna uppvuxna områden så de bevaras som naturområden. Äldre träd, solitärer, inom planområdet avses bevaras om möjligt. Om inte möjligt avses dessa ersättas av nyplantering av träd inom planområdet som kompensationsåtgärd. Även skyddsåtgärder är aktuella att utreda.

EFFEKTER AV TILLTÄNKT MARKANVÄNDNING

Nedan följer en beskrivning av effekter som kan ge upphov till betydande miljöpåverkan, och effekter med oklar miljöpåverkan som riskerar att vara betydande. Effekternas sannolikhet, varaktighet och komplexitet beskrivs också här.

Effekter av tilltänkt markanvändning	
Effekternas omfattning	Planerad bro samt omvandling av befintlig bebyggelse kommer innebära en ökad daglig biltrafikering i området, som kan leda till ökat buller längs den nya sträckan samt ökade luftföroreningar från biltrafiken. Planerad bro kommer att påverka den lokala landskaps-/stadsbilden då den utgör en tillkommande anläggning. Ny bro kommer ta natur av högt värde i anspråk, kräva ingrepp i nyckelbiotop samt jätteträd. Kulturhistoriska värden kan påverkas av planens genomförande. Skydds- samt varsamhetsbestämmelser i plan och planerad upprustning kan innebära att de kulturhistoriska värdena tillgängliggörs och förstärks. Eventuell rivning/förvanskning av befintliga byggnader kan leda till att delar av kulturhistoriska miljön går förlorad. Planområdet ligger delvis inom strandskyddat område utmed Nissan. Redan ianspråktaga delar inom 100 meter från Nissan föreslås användas som kvartersmark för centrum/och bostäder där strandskyddet upphävs i den nya planen. Strandskyddet föreslås även upphävas inom de ytor där den nya bron planeras, med hänvisning till att det behövs för en anläggning som för sin funktion måste ligga vid vattnet och behovet inte kan tillgodoses utanför området.
Effekternas sannolikhet	Sannolikheten är stor att ett genomförande leder till ökad biltrafik i området. Sannolikheten är stor att stadsbilden kommer att påverkas då ny bebyggelse uppförs, dock främst lokalt då broprofilen hålls relativt låg. Sannolikheten är stor att ny bro tar naturvärde av högt värde i anspråk och ingrepp behöver ske i nyckelbiotop samt jätteträd. Sannolikheten är stor att kulturhistoriska värdena påverkas. Genom varsamhets- och skyddsbestämmelser kan risken för negativ påverkan hållas låg. Sannolikheten är stor att strandskyddet påverkas eftersom upphävande av strandskyddet inom vissa delar är en förutsättning för planens genomförande.
Effekternas betydelse och komplexitet	Genom att arbeta med mobilitetsplanering där de hållbara resvalen blir enkla att välja för de som bor, arbetar eller går i skolan i området kan en ökning av trafiken hållas nere. Hur stor del av naturområdet som tas i anspråk för bron utreds under planarbetet, dock är utgångspunkt att minimera påverkan så långt det är möjligt. Planprocessen ska utreda vad de kulturhistoriska byggnaderna ska användas som, samt vilka skydd- eller varsamhetsbestämmelser som ska tillämpas. Utgångspunkt för vidare arbete är de planbestämmelser som föreslås i den byggnadsantikvariska utredningen. Område inom 100 meter från Nissans strand som är tillgängligt idag avses fortsättningsvis vara tillgängligt för allmänheten. Befintliga stigar längs med stranden avses finnas kvar, eller ersättas med likvärdiga, och kunna nås genom passager genom planområdet.

Effekter av tillänt markanvändning

Effekternas varaktighet, vanlighet och reversibilitet

Planen kommer innebära en ökad biltrafik i och med tillkommande bro samt ändring av användning för befintliga byggnader. Inledningsvis kan detta innebära både försämrade luftkvalitet samt ökade bullernivåer. Dock kan både påverkan på luft och på buller komma att minska i framtiden, med hänsyn till att fler köper elbilar eller andra fordon med lägre utsläpp.

Påverkan på stadsbilden bedöms som permanent och irreversibel, dock bedöms påverkan på stadsbilden bli begränsad eftersom broprofilen hålls relativt låg.

Ianspårktagande mark för den nya bron bedöms som irreversibel. Sträckningen av bron har anpassats till naturmiljön för att undvika de områden med högst naturvärden. Dock kommer naturvärden av högt värde, samt ett jätteträd, påverkas på ett irreversibelt sätt.

Delar av de kulturhistoriska värdena inom planområdet bedöms få en upprustning i och med att planen genomförs. Eventuell rivning av kulturhistorisk värdefull byggnad skulle innebära irreversibel negativ påverkan på kulturvärdena.

Områden där strandskyddet inte upphävs i detaljplan innebär ett långsiktigt skydd av naturvärden och strandskyddets värde för allmänhetens, djurs och växters åtkomst till, och längs med Nissan. Vad gäller den nya bron ska det fortsatt gå att ta sig under som fotgängare på båda sidor av Nissan.

För områden inom planen där strandskydd föreslås upphävas innebär det att områden tas i anspråk på sätt så de förlorar sitt värde för strandskyddet.

Samhällsbyggnadskontoret

Olof Selldén
planchef

Frida Löfgren
planarkitekt